

[Viggo Starcke.]

vore erhvervsinteresser, men man må på den anden side sige, at pengeinteresser og erhvervsinteresser ikke må være det afgørende i et så stort og vigtigt spørgsmål. Alle problemerne om Grønland, om de atlantiske baser, om indgangen til Østersøen, om bæltene er så store og vanskelige spørgsmål, at det næsten er umuligt at sige, hvilken vægtskål der er tungest.

Så er der Danmarks indre økonomi. Der findes i pagtens artikel 9 bestemmelser om en forsvarskommission. Vi ville gerne fra vor side have lidt nærmere oplysninger enten i udvalget eller her i salen fra den højtærede udenrigsminister om, i hvor stor udstrækning denne forsvarskommission kan pålægge Danmark militære udgifter og oprustning. Vi må nemlig gøre os klart, at en tilslutning til Atlanterhavspagten betyder oprustning. Fra vor side beklager vi dette, men jeg kan ikke tillægge det afgørende betydning, hvor det drejer sig om Danmarks eksistens, men jeg vil henstille, at man fører disse udgifter i et særligt regnskab, og at man tager stilling til spørgsmålet om den tvungne værnepligt, særlig efter, at general Eisenhower har udtalt, at det, man har brug for, er tekniske specialkorps, og at disse vanskeligt kan opbygges på den tvungne værnepligt, men netop kræver den frivillige, lønnede værneordning. Overfor de udgifter, som en oprustning vil koste, kan man på den anden konto sætte dette, at en besættelse af Danmark også vil være kostbar.

Der er spørgsmålet om, hvilken hjælp Danmark i pågældende tilfælde kan forvente. Den hjælp, vi kan forvente, er væsentligt dikteret af de strategiske interesser, man tillægger det danske område, men det vil være af betydning, om en sådan hjælp i givet fald er forberedt eller ikke forberedt i forvejen.

Så er der spørgsmålet om retten. Danmark har en uomtvistelig ret til at være neutral og uafhængig, men een ting er at have denne ret, og en anden ting er at få den, og til rettens problem er retshåndhævelsens problem afgjort knyttet. Det er spørgsmålet om magt, det at sætte magt bag ret. I visse tilfælde i livet er det nødvendigt, for ellers trædes retten ned. Som Alexander Hamilton sagde i sin tid: for megen magt fører til despoti, for lidt magt fører til anarki, begge dele kan føre til folkets ødelæggelse.

Men til sidst kommer så en række momenter, som allesammen peger mod vest. Race-mæssigt set er det danske folk beslægtet meget nært med den engelske, den amerikanske, den vesteuropæiske, noget mindre med

den østeuropæiske befolkning. Vor historie er i høj grad knyttet til den vestlige verden, vort demokrati er af samme art som den vestlige verdens, vor religion, vor kristendom af samme art, vore institutioner, vor lovgivning, vor retsorden peger afgjort mod den vestlige verden, og vore følelser og vore sympatier peger i samme retning. Følelser og sympatier må ikke spille nogen rolle i udenrigspolitiske afgørelser, medmindre fornuftgrundene peger lige, men det, som er de tre kardinalpunkter i afgørelsen, er spørgsmålet om Danmarks sikkerhed, om verdens fred og om friheden mellem menneskene, og med hensyn til alt dette er der momenter i Atlanterhavspagten, som virker tiltalende og tiltrækkende. Friheden til at tale og tro, som man har i den vestlige verden, er så kosteligt et klenodie, at den er meget værd, men hvor meget er friheden værd? Er den 10 kr. værd pro persona, eller er den 1 200 mill. kr. værd? Det er vanskeligt at afgøre, men vi skal ikke glemme, at i Danmark har vi vor talefrihed og vor trosfrihed til dels i ly af andre magters våben. Selv det ærede medlem hr. Aksel Larsens talefrihed eksisterer kun i ly af vestens indsats, for i en kommunistisk stat ville det ærede medlem hr. Aksel Larsen aldrig få lov til at angribe sin regering eller sit eget land. (*Aksel Larsen*: Har jeg nogen sinde angrebet mit eget land?). Masser af gange. (*Aksel Larsen*: Dokumentér!). Jeg har gjort det fra ende til anden.

Spørgsmålet om talefrihed og trosfrihed er dog kun den ene halvdel af friheden, en lige så vigtig halvdel af friheden er den sociale og økonomiske frihed, og i den forbindelse vil jeg gerne spørge den højtærede regering, såvel statsminister som udenrigsminister, om friheden efter deres mening skal bruges til at socialisere samfundet eller til at frigøre erhvervslivet. Vi må fra vor side forlange en garanti; hvis man skal gå ind i den atlantiske pagt, så må vi kræve arbejdsfred i landet, vi må kræve frihed for strejker, selv om det skulle være en ikke-socialistisk regering, der sad. Vi må kræve, at Danmark går i spidsen for at afvikle handelskrigen — og det ville i høj grad indgyde tillid til den høje regering, hvis den f. eks. kunne tænke sig at ofre den højtærede handelsminister.

I artikel 2 i pagten står der udtrykkelig, at den skal tilskynde til indbyrdes økonomisk samarbejde. Derfor er det vigtigt at se på alle disse realiteter, som kan knytte landene sammen, og jeg tror nok, man kan sige, at ingen regering i Danmark har haft så gunstige betingelser for en frigivelse af